

BELEIDSPLAN MUSEUM DE ZWARTE TULP

In de statuten van Stichting Museum voor de Duin- en Bollenstreek is de doelstelling als volgt omschreven:

"De stichting heeft ten doel het bewaren, conserveren en voor het publiek toegankelijk maken van zaken en documenten met betrekking tot de geschiedenis van de bloembollencultuur en al hetgeen daarmee samenhangt, een en ander in de ruimste zin van het woord."

Museum De Zwarte Tulp wil uitgroeien tot een middelgroot museum met een permanente, unieke collectie materialen en (kunst)voorwerpen van en over de bloembollenteelt en de ermee verweven cultuurhistorie in de Duin- en Bollenstreek. Met tijdelijke tentoonstellingen rond een aansprekend thema, gebeurtenis of een topstuk uit de eigen collectie en/of bruiklenen wil het museum voor een (inter-) nationaal publiek van tijd tot tijd de betekenis markeren die de Duin- en Bollenstreek in het grotere verhaal van Nederland heeft gehad. Behoud van uniek erfgoed dat met de bloembollencultuur verbonden is.

Het beleid van Museum De Zwarte Tulp vertaalt zich naar onderstaande aandachtsgebieden.

Museum De Zwarte Tulp is eigenaar en beheerder van een collectie van ongeveer 5000 objecten.

Collectie Witte Zwaan, Collectie Lefeber, Collectie Nieuwenhuis, Collectie Wyler-Meijer en Collectie Josefine Boers zijn collecties die Museum de Zwarte Tulp in langdurige bruikleen heeft.

KERNCOLLECTIE

Museum De Zwarte Tulp is eigenaar en beheerder van een collectie van ongeveer 5000 objecten bestaande uit gereedschappen, werktuigen, voorwerpen en preparaten van planten (ziektkundig) onderzoek, meubilair, kunst- en voorwerpen van kunstnijverheid, boeken, prenten, foto's, dia's, films en video's. De topstukken van de collectie worden tentoongesteld óf bewaard in het museum.

COLLECTIES IN LANGDURIGE BRUIKLEEN

Topstukken uit de eigen collectie zijn aangevuld met objecten uit vijf geschonken of in langdurig bruikleen gegeven collecties. Het betreft Collectie Witte Zwaan, Collectie Lefeber, Collectie Nieuwenhuis, Collectie Wyler-Meijer en Collectie Josefine Boers.

Collectie Witte Zwaan bestaat uit meer dan 80 kunstwerken, waarvan er altijd 30 of meer in het museum te bezichtigen zijn. De schilderijen, werken op papier en kunstnijverheid daterend vanaf de 17de eeuw hebben allemaal een relatie met voorjaarsbloeiende bolgewassen.

Collectie Lefeber omhelst het nalatenschap van veredelaar D.W. Lefeber en wordt beheerd door Stichting D.W. Lefeber Memory 1894-1979. De collectie is een aanvulling op het verhaal over het veredelen en vermeerderen van tulpen en laat zien hoe de export naar Rusland op gang is gebracht.

Collectie Nieuwenhuis betreft meer dan 700 historische botanische prenten van voorjaarsbloeiende bolgewassen van de 16de tot de 20ste eeuw. In het Prentenkabinet worden drie keer per jaar aan de hand van aansprekende thema's 20 tot 25 prenten tentoongesteld.

De omvangrijke collectie hyacintenglazen van Marianne Wyler-Meijer is na haar overlijden door haar echtgenoot Hans Wyler aan Museum De Zwarte Tulp geschonken. Een deel van deze collectie wordt permanent tentoongesteld in het Prentenkabinet.

Collectie Josefine Boers bestaat uit ruim 250 krokuspotten die na haar overlijden zijn geschonken aan Museum De Zwarte Tulp. Later is de collectie uitgebreid met extra schenkingen door de erfgenamen van Josefine Boers. Tot op heden wordt de collectie niet (permanent) tentoongesteld. De collectie is ondergebracht in een depot. Een deel van de collectie wordt vanaf mei 2018 tentoongesteld.

Het museum streeft ernaar de eigen collectie uit te breiden met het Panorama Tulipland, geschilderd door Leo van den Ende. Daarvoor zal in de directe omgeving van het museum tentoonstellingsruimte gecreëerd moeten worden.

Museum De Zwarte Tulp heeft op dit moment drie depots.

DRIE DEPOTS

Alle niet tentoongestelde objecten zijn op dit moment ondergebracht in drie depots.

Na de verbouwing en herinrichting in 2015 is het grootste deel van de eigen collectie achtergebleven in een depot aan de Achterweg in Lisse. Dit depot moet worden ontruimd. Daartoe zal een deel van de objecten moeten worden verhuisd naar een nieuw depot dat het museum huurt van Meerlanden. De verhuizing wordt gerealiseerd in de zomer van 2018.

Een ander deel van de objecten bestaande uit gereedschappen en machines, moet worden verhuisd naar een derde depot in Hillegom waar reeds een grote collectie handgereedschappen en machines wordt bewaard.

Als beide verhuizingen zijn afgerond kan het depot aan de Achterweg worden opgeheven.

Museum De Zwarte Tulp heeft objecten die geen actieve rol spelen langdurig in bruikleen aangeboden.

COLLECTIEMOBILITEIT

Objecten die binnen het beleid van het museum geen actieve rol spelen worden langdurig in bruikleen aangeboden aan andere musea of aan bedrijven in de Duin- en Bollenstreek.

Verschillende bedrijven, zoals De Loft Lisse, Woonstichting Vooruitgang in Sassenheim en Steenbergen Advocaten Voorhout hebben of gaan hiervan gebruik maken.

Voor alle (grote) objecten die niet meer zullen of kunnen worden tentoongesteld wil het museum een nieuw onderkomen vinden, zodat de huur van het depot in Hillegom op termijn kan worden opgezegd.

Museum De Zwarte Tulp heeft jaarlijks een voorjaars, najaars en kortlopende tentoonstelling.

ADLIB

Museum De Zwarte Tulp beschikt over het museumregistratieprogramma Adlib Museum dat in eerste instantie bedoeld is voor intern gebruik. Registratie en documentatie vormen de basis van ieder collectieplan. Aan het optimaliseren van de data in Adlib Museum moet gewerkt worden. Na voltooiing zal basisinformatie gekoppeld worden aan de website van het museum, zodat bezoekers waar ook ter wereld de collectie van het museum kunnen inzien.

TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

De thematiek van de tijdelijke tentoonstellingen staat altijd in relatie tot de bloembollencultuur. De voorjaarstentoonstellingen van maart tot september zijn gericht op een breed publiek, waaronder buitenlandse toeristen. De najaarstentoonstellingen van september tot maart kunnen ook een thema belichten dat vooral aantrekkelijk is voor inwoners van de Duin- en Bollenstreek. Daarnaast streeft het museum ernaar meerdere kortdurende kleine tentoonstellingen te organiseren.

Anton Louis Koster (1859-1937) is een van de bekendste schilders van de Bollenstreek. Van het najaar 2017 tot en met het voorjaar 2018 is een tentoonstelling gewijd zijn aan zijn werk. Over het leven en werk van Koster is een publicatie verschenen en Museum De Zwarte Tulp wil zich profileren als kenniscentrum waar relevante informatie over schilders van bloembollenvelden te vinden zal zijn.

Jaarlijks wil het museum diverse bloemenshows organiseren met als hoogtepunt een kerstflora. Daartoe zal een van de tuinen van het museum ingericht worden als 'Wintertuin'.

Het jaar 2020 wordt 'het jaar van de tulp'. Streven is de bollen-velden van Claude Monet het thema van de wisseltentoonstelling te maken.

Museum De Zwarte Tulp heeft diverse educatieve programma's ontwikkeld.

EDUCATIE

In samenwerking met Cultuureducatiegroep Zuid-Holland zijn door de onderwijscommissie van het museum de lesprogramma's 'Kunst uit je bol' en 'Bloemen en bollen' voor basisscholen samengesteld. De programma's zijn door leerkrachten te boeken via de website van Cultuureducatiegroep.

Met het Fioretti College Lisse is het museum een meerjarig educatief project aangegaan met als doelstelling actieve participatie van de school rond het cultureel erfgoed van Lisse. De jaarlijkse projectweek 'De Zwarte Tulp' is het resultaat van deze samenwerking.

Daarnaast biedt het museum voor kinderen twee speurtochten aan, één op papier, en één via TourToDo, een speurtocht die via een app bij binnenkomst op de eigen telefoon gedownload kan worden.

Museum De Zwarte Tulp richt zich op het publiek middels een audiotour en rondleiding, workshops en lezingen, locatie voor gelegenheden met een culturele inslag en de aanwezigheid van een museumwinkel.

PUBLIEKSBEGELEIDING

De informatie in het museum wordt in vijf verschillende talen middels een audiotour aangeboden. Voor toeristen biedt het museum een online te boeken arrangement aan via het platform Ticketbar. Dit product is een combinatie van Museum De Zwarte Tulp, Bloemenpark Keukenhof en/of Flower Tour Lisse.

Parallel aan tijdelijke tentoonstellingen worden er workshops en lezingen aangeboden. Op aanvraag biedt het museum rondleidingen aan, waarvoor veel belangstelling bestaat.

Museum De Zwarte Tulp fungeert als bijzondere locatie voor bedrijfsuitjes, recepties, feesten, lunches, diners, verjaardagen en kinderpartijtjes met een culturele inslag. Het museum is aangewezen als 'Huis der Gemeente', wat betekent dat er huwelijken kunnen worden voltrokken. Ook Gildeleden maken gebruik van het museum voor brainstormsessies, workshops, presentaties en lezingen.

De Museumwinkel heeft zich ontwikkeld tot een cadeauwinkel met een goede omzet. De artikelen die gekocht kunnen worden hebben een relatie met de onderwerpen die in het museum aan de orde komen.

In het gebouw van Museum De Zwarte Tulp is ook de VVV Lisse gevestigd. Daarnaast wordt samenwerking met andere musea gezocht.

SAMENWERKEN

Het museum werkt samen met diverse cateraars die op verzoek van particulieren en bedrijven een evenement met een culturele inslag verzorgen.

In het gebouw van het museum is ook VVV Lisse gevestigd. Bezoekers van het museum en van VVV Lisse worden vanaf dezelfde balie in het entreegebied bediend.

Bestuur en directie zoeken samenwerking met andere musea, bijvoorbeeld door het over en weer verlenen van bruiklenen en het gezamenlijk organiseren van tentoonstellingen. Het museum heeft positieve ervaringen met het organiseren van tijdelijke tentoonstellingen in samenwerking met lokale en regionale verenigingen en organisaties.

Bij Museum De Zwarte Tulp werken ruim negentig vrijwilligers onder leiding van een bestuur en een directeur-conservator.

ORGANISATIE

Het bestuur bestaat uit vijf leden, de verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn vastgelegd in de statuten. De werkzaamheden worden door de bestuursleden op vrijwillige basis uitgevoerd, zij ontvangen daarvoor geen vergoeding. In het rooster van optredens dat wordt gehanteerd wordt continuïteit van het bestuur nagestreefd.

De directie wordt sinds februari 2014 gevormd door een directeur-conservator voor 32 uur per week. De directeur-conservator is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken, het voorbereiden en uitvoeren van strategisch beleid en het realiseren van de geformuleerde doelstellingen.

De directie wordt ondersteund door vier coördinatoren die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van werkzaamheden inzake de balie, publiek en educatie, facilitaire en algemene zaken en de winkel.

Ruim negentig vrijwilligers zetten zich belangeloos in als Vrijwilliger Balie, Educatie, Onderhoud, Tuin, Marketing en Communicatie, Collectiebeheer, Winkel, Zaalverhuur, Financiën, Vrienden, Lief & Leed, Rondleider of gastvrouw/-heer.

Tweemaal per jaar geven we het blaadje Museum-Praat uit voorafgaand aan de opening van een tijdelijke tentoonstelling. Het blad wordt verstuurd naar Gildeleden, Vrienden en vrijwilligers. Naast achtergrondinformatie over de tentoonstellingen en de collectie wordt er middels interviews verslag gedaan van de werkzaamheden van kunstenaars, vrijwilligers, gildeleden en activiteiten in het museum.

Het Gilde van Museum De Zwarte Tulp bestaat uit ongeveer 170 ondernemers uit de Bollenstreek die hun verbondenheid met het museum tonen door jaarlijks een financiële bijdrage te leveren. Door deze bijdragen kan het museum zonder structurele subsidie bestaan. Het Gilde gaat zich daarnaast ook inzetten voor de

organisatie van activiteiten zoals het Bollenfeest, een jaarlijks terugkerende bollenmarkt in verschillende Bollenstreek gemeenten.

Als Vriend van het museum betaalt men een jaarlijkse bijdrage van 35 euro of 50 euro voor een gezinspas en geniet men van voordelen zoals speciale uitnodigingen en korting op artikelen in de museumwinkel.

De marketing van Museum De Zwarte Tulp is gericht op het bereiken van diverse publieksgroepen en het onderhouden van bestaande relaties.

MARKETING EN COMMUNICATIE

De marketing van het museum is primair gericht op het bereiken van de diverse publieksgroepen. Dit gebeurt via de website, folders, sociale media, buitenreclamecampagnes, persberichten naar lokale en regionale pers, de digitale nieuwsbrief voor Museumkaarthouders en diverse regionale en landelijke cultuur- en tentoonstellingsagenda's.

De hoofdpagina van de website is beschikbaar in het Nederlands en Engels. Via de homepage kan er doorgeklikt worden naar verschillende onderwerpen. Op de website presenteert het museum naast algemene informatie de laatste nieuwtjes, tentoonstellingen en aankomende activiteiten.

De inkomsten van Museum De Zwarte Tulp omvatten eigen opbrengsten, bijdragen, donaties, giften en een subsidie van de gemeente Lisse.

FINANCIËN

De inkomsten van Museum De Zwarte Tulp omvatten de volgende posten:

Entreegelden, educatie, onderwijs, activiteiten zoals rondleidingen, workshops en lezingen, zaalverhuur, verhuur VVV Lisse, opbrengst museumcafé, opbrengst museumwinkel, de jaarlijkse bijdragen van Gildeleden en Vrienden, donaties en giften. De subsidie van de gemeente Lisse geldt voor de periode 2014-2019 waarmee de arbeidsovereenkomst van de directeur-conservator gedeeltelijk is gegarandeerd. Voor specifieke projecten zet het museum een fondsenwervingstraject uit.